

Fiecare copac e un om

Necesitatea protecției naturii este o problemă de care depinde buna desfășurare a vieții economico-sociale, fiind un element indispensabil pentru dezvoltarea socială și economică constantă și armonioasă atât pentru fiecare țară, cât și pentru întreaga societate umană. Conservarea diversității calitative și cantitative a naturii corespunde celor mai înalte interese ale omenirii, ceea ce impune aprecierea valorii și importanței sale. Nevoia și importanța conservării ariilor protejate și a monumentelor naturii trebuie să ocupe unul din primele locuri în sistemul instituționalizat al valorilor și al principiilor etice ale omenirii.

Legea protecției mediului nr.137/1995, republicată în 2000, definește aria protejată ca fiind o zonă delimitată geografic, cu elemente naturale rare sau în procent ridicat, desemnată sau reglementată și gospodărită astfel încât să atingă unele obiective specifice de conservare; ea cuprinde parcuri naționale, rezervații naturale și ale biosferei, monumente ale naturii și altele.

Monumentele naturii cuprind specii de plante și animale rare sau pe cale de dispariție, arbori seculari, fenomene geologice unice de interes științific sau peisagistic (peșteri, chei, cascade etc.); ele desemnează un element natural individualizat, concret și fac parte din ariile protejate.

Separat de aceste date generale, România cuprinde o serie de arii protejate care ajută la creșterea și menținerea statutului țării, și anume acela de țară carpato-danubiano-pontică. Județul Ialomița nu este exclus din lista județelor care oferă o varietate de arii protejate și monumente naturale care reprezintă totodată și un obiectiv turistic. Conform statisticilor date de Agenția de Protecție a Mediului, situația ariilor protejate în județul Ialomița se prezintă astfel: arii naturale de interes național și arii de interes comunitar. Acestea sunt alcătuite dintr-o gamă variată, de la lacuri, peșteri, situri, păduri, până la simpli arbori sau plante. Printre acestea se numără Lacurile Amara și Fundata, Brațul Borcea, Mlaștina de la Fetești, Gura Ialomiței și Coridorul Ialomiței, Canaralele Dunării.

În șapte localități din județ au fost puși sub protecție arbori valoroși prin speciile rare sau în vârstă. Deși sunt declarate prin lege monumente naturale, acestea nu sunt ferite de acțiunile dăunătoare ale omului, care în ignoranța sa față de Mama Natură, uită cum să acorde un tratament special acestor specii.

Bineînțeles, la fel ca peste tot în lume, și județul nostru se confruntă cu probleme de poluare a solului, a apei și în special a aerului prin disconfortul mirosului provenit de la unele fabrici și uzine. Însă consider mult mai importantă și mai de actualitate problema protejării acestor monumente naturale, întrucât ele sunt elementele distinctive ale orașului, care îl înscriu pe harta obiectivelor turistice.

Urmărind astfel această problemă, ajungem să descoperim minunatul Arbore Ginkgo Biloba, regăsit în municipiul Slobozia. Încă de la începutul anilor 2000, acest arbore a fost declarat arie protejată de interes național, însă nu a fost amenajat un spațiu propice pentru dezvoltarea sa. Acesta a rămas sub anonim, din dorința primarului de a nu fi exploatat de restul locuitorilor, care cu siguranță ar fi încercat să ajungă la el, să rupă măcar o crenguță. Acest lucru

a condus însă la apariția unor probleme și mai grave, spațiul în care se află arborele fiind poluat, iar arborele în sine nefiind respectat. Astfel, una dintre problemele cele mai mari cu care se confruntă municipiul Slobozia, unde se mai găsesc și alte arii protejate, precum cei doi stejari seculari (*Quercus robur*) din incinta Școlii nr. 3, este afectarea ariilor protejate de activități antropice și degradarea mediului natural, problemă identificată de către Agenția de Protecție a Mediului. În acest sens, cei responsabili cu rezolvarea problemei sunt Garda de Mediu, dar și Agenția de Protecție a Mediului Ialomița.

Din păcate însă, în întreg județul, se întâlnesc mai multe arii protejate ce se confruntă cu această problemă. Cei mai reprezentativi și totodată cei mai deosebiți sunt cei doi salcâmi japonezi (*Sophora japonica*) declarați monumente ale naturii, din satul Maia, Comuna Brazi. Specie din familia FABACEAE, sunt originari din Asia de Est și uneori sunt cultivați în alte regiuni ca plante ornamentale. În țările de origine, în special în China și Coreea, salcâmul japonez este cunoscut și sub numele de "arborele cleric", deoarece în mod tradițional este plantat în cimitirele maeștrilor clerici din China. Cei doi arbori din județul Ialomița sunt bunuri ale patrimoniului natural, ce se încadrează la art. 5 (1) litera A, a Legii nr. 462/2001, pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 236/2000 privind regimul ariilor protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, ca monumente ale naturii. Sunt

exemplare speciale prin vârsta și locul în care au fost plantați. Au fost plantați în anul 1862 ,după cum sunt inscripționate plăcuțele informative referitoare la aceștia, în incinta bisericii "Adormirea Maicii Domnului" ,biserică ce datează din anul 1778 și care a fost refăcută în 1862, după moartea lui Barbu Catargi, de către soția acestuia, Ecaterina Virginia Catargi. Aici se află și astăzi osemintele lui Barbu Catargi . Povestea celor doi salcâmi se află în strânsă legătură cu iubirea dintre cei doi soți, fiind un simbol, ce a supraviețuit peste ani, al sentimentului ce i-a legat de-a lungul vieții, destinele lor împletindu-se cu trăinicia arborilor plantați în semn de regret și dragoste veșnică. Biserica se află pe vechile domenii și în apropierea conacului boieresc (astăzi fiind conservat numai subsolul , protejat cu un strat vegetal) ce aparțineau familiei lui Barbu Catargi. Aceste două monumente naturale sunt amintite și în scrierile preotului care a slujit la această biserică timp de 94 de ani, Alexandru

Marinescu și care a murit în urmă cu câțiva ani, la impresionanta vârstă de 102 ani. Acesta a realizat un plan de situație al întregii păduri din jurul bisericii, cuprinzând în schița și scrierile sale și cei doi arbori monumentali, surprinzând astfel schimbările ce au survenit de-a lungul timpului din cauza acțiunilor de degradare a mediului. Analizând aceste documente intrate deja în cadrul operelor istorice valoroase ale județului, specialiștii în mediu au hotărât adoptarea unor măsuri ce vizează asigurarea unei mai bune supraviețuiri a acestor specii declarate monumente ale naturii. Astfel, ținta autorităților este aceea de a elimina sau de a reduce impactul asupra

speciilor de floră și a habitatului natural din care provin, invitând inclusiv turiștii să participe la aceste acțiuni inițiate prin simpla respectare a regulilor de protejare a mediului. „Omul trebuie să se uite la lemn ca la aur, să-l doară inima când taie un pom, căci fiecare pom e un om” spune Ioan Grigorescu în oprea sa “Ascultă și uită-te bine”, îndemnând la un comportament exemplar, asemănător cu cel uman, față de arbori. De asemenea, problema poluării și degradării mediului natural fac parte din aceeași categorie de comportamente neadecvate, condamnabile.

Pe lângă povestea impresionantă a celor doi salcâmi japonezi, mai există și cea a unui platan secular, plantat în fosta grădină dendrologică a conacului boieresc Barbu Catargi. Bineînțeles, acesta suferă aceleași probleme de mediu întâmpinate și de rudele sale îndepărtate. Astfel, această problemă este cauzată de managementul deficitar al ariilor naturale protejate de interes național, autoritățile locale fiind nevoite să ia măsuri speciale și în acest caz. Agenția de Protecție a Mediului și-a stabilit drept obiectiv specific practicarea activităților antropice conform cu cerințele cadrului natural în care se desfășoară și respectarea obiectivelor de conservare ale ariilor naturale protejate de interes național. Acțiunile recomandate în acest caz sunt diverse, toate venind ca o mână de ajutor pentru aceste specii protejate. Printre acestea, se numără : identificarea și evaluarea impactului negativ semnificativ al planurilor sau proiectelor privind atragerea turiștilor de pretutindeni și stabilirea condițiilor de realizare ale acestora; efectuarea controalelor și aplicarea măsurilor coercitive pentru stoparea degradării habitatelor, elaborarea unor regulamente ce trebuie respectate în prejma acestor arbori și stabilirea unor pedepse în caz contrar.

Un alt aspect al acestei probleme se regăsește și în municipiul Fetești, în incinta Școlii nr.

7. Aici se întâlnește Arborele de Lalele (*Liriodendron tulipifera*), care nu se poate dezvolta în cele mai bune condiții din cauza faptului că se află la o foarte mică distanță față de clădirea școlii, rădăcina sa fiind înconjurată de cimentul ce nu îi permite să crească într-un mediu adecvat. În acest caz, se observă, în primul rând, lipsa unui plan de management care să permită încadrarea acestui arbore declarat arie protejată conform avizului Academiei Române 303/23.12.2002, într-un spațiu special amenajat care să îi asigure condițiile optime de dezvoltare. Implicit, arborele suferă și în urma acțiunii necontrolate a omului, care nu îi respectă statutul său de sursă care îi asigură supraviețuirea, pe de o parte, și statutul de monument al naturii, pe de altă parte.

Astfel că, ne revine întrebarea: de ce să luptăm cu poluarea ce a ajuns a fi parte din viața noastră, când, în scurt timp, nu am mai avea ce polua? Respectarea ariilor protejate și monumentelor naturale reprezintă o problemă de prim-plan cu care se confruntă județul din care provin, populația sa neștiind să valorifice la adevărată valoare aceste capodopere ale naturii și să își arate respectul față de munca Mamei Naturi, darnică prin acest lucru cu micul nostru județ. Autoritățile locale își dau tot interesul pentru protejarea lor, dar

fără ajutorul și implicarea locuitorilor, totul pare a fi în zadar, deoarece piatra de temelie este pusă de fiecare individ în parte, pentru asigurarea unui mediu amiabil de dezvoltare armonioasă dintre aceste arii, arbori declarați monumente naturale, și om.

Dacă nu vom gospodări cu înțelepciune rezervele planetei și nu vom ocroti natura, vom rămâne în cele din urmă singuri, pe o planetă pustie, și toate acestea începând chiar de la noi „din bătaură”.

AUTOR: ALEXANDRA PETRE

PROF. INDRUMATOR: EMILIA SIMION (Colegiul National “Mihai Viteazul”)